



Neuvostoliiton historiaa Lenin-kultin valossa

Historioitsija Eric Hobsbawmin (s. 1918) mielestä 1900-luvulla käyty keskustelu kapitalismin ja sosialismin vastakohtaisuuksista voi osoittautua yhtä merkitykselliseksi kolmannen vuosituhannen kannalta kuin oli 1700- ja 1800-lukujen näkökulmasta katolilaisten ja erilaisten uskonpuhdistajien kesken 1500- ja 1600-luvulla käyty väittely siitä, mitä oli todellinen kristinusko. Kuitenkin Hobsbawmin mukaan Venäjän vallankumous määritteli käsityksemme 1900-luvusta.

Vaikka Neuvostoliitto olikin merkittävä yhteiskunnallinen kokeilu ja eräänlainen peli, ja Lenin-kultti ylsi miltei valtiovallan tasolle, ei se ole lyönyt vielä itseään läpi tietokonepeleissä. Puutteen korjaa tampereilaisten Aimo Hyvärinen (s.1952) ja Irma Silvennoisen (s.1963) käsikirjoittama ja suunnittelema "Soviet dada" -cd-rom (WSOY Uudet Mediat).

Siinä visuaalisuus, viihdyttävyyden ja opetussellisuus yhdistyvät ja Neuvostoliiton historiaa tarkastellaan Lenin-kultin kautta. Aimo Hyvärinen suunnitteli cd-romin visuaalisen puolen ja Irma Silvennoinen oli tekstikäsikirjoittajana ja videoleikkaajana.

– Meillä kummallakaan ei ole takanamme poliittisia rasitteita, joten voimme käsitellä Lenin-kulttia lämpimällä huumorilla ilman paatosta tai huonoa oma-



– Soviet dada -cd-rom soveltuu hyvin esimerkiksi lukion opetuksessa lisämateriaaliksi, sanoo käsikirjoittaja Irma Silvennoinen.

tuunta. Työskentelyapurahojat irrosi opetusministeriöltä, Teke-siltä sekä Avekiltä. Lenin-museo tarjosi asiantuntemustaan ja laa-

jat arkistot käyttööme.

Neljä vuotta sitten Aimo Hyvärinen alkoi puhua asiasta, kolme vuotta sitten hän meni Lenin-



– Mitalit olivat tärkeä osa sosialistista peliä. Vanha Venäjä jatkui saumattomasti mitalikulttuurissa, sanoo Aimo Hyvärinen.

museolle kertomaan ideastaan. Cd-romia työstettiin kolme vuotta.

– Budjetti oli noin 500 000

markkaa ja romppua oli tekemässä kaikkiaan parikymmentä henkilöä, joista kymmenen oli keskeisessä roolissa. Jarmo Pel-

tola historiatieteen laitokselta tarkasti käsikirjoitusten faktatiedot.

Se oli tärkeää, koska neukkupelissä ei ole vielääkään lopullista totuutta löyty lukkoon.

Soviet dada -cd-romin historia ulottuu vuoteen 1973, kun interraililla ollut Aimo Hyvärinen pidätettiin Unkarin rajalla vakolusta epäiltynä.

– Ensin junassa tuli siviilipukuinen milisi juttutamaan minua. Seuraavalla asemalla nousi koppelakkinen milisi junaan ja sitä seuraavalla asemalla minua odotti jeepillinen miliseija.

– Milisien mielestä olin valokuvannut liikaa. Muutaman tunnin kuulusteluissa istuminen oli niin omalaatuinen kokemus, että kiinnostuin itäblokin maiden systeemeistä. Vuosina 1984–96 tein Virossa valokuvadokumentti-näyttelyä, joka kiersi Virossa ja Suomessa. Espanjassa on ollut esillä itäblokin valokuvia.

– Aineistoni istui paremmin multimedialliseksi kuin dokumenttielokuvaksi.

Soviet dada soveltuu Hyvärinen ja Silvennoisen mielestä leikkiläisten pelaamisen lisäksi lukion opetuksessa lisämateriaaliksi.

– Kohderyhmä on alle 40-vuotiaat popkulttuurin ryvetämät eurooppalaiset, joilla on kotona tietokone. Vanhempiä sukupolvia varmaankin kiinnostaa cd-romin nostalgialta-osasto. Kirjana tämä romppu olisi noin tuhatsivuinen eepos.

Juha Druvva

Tampereen historia lasten näkökulmasta

Tampereen museoiden julkaisema *Kerrotarina, Tammerkoski* on kaikkien aikojen ensimmäinen erityisesti lapsille ja nuorille tarkoitettu kertomuskokoelma Tampereen menneisyydestä.

Teos sisältää 17 kertomusta, joiden sankareita

ovat noin 10-vuotiaat tytöt ja pojat. Tarinat ovat keksittyjä, mutta ne kaikki voisivat olla totta.

Kertomuksista ensimmäinen sijoittuu päivään, jona Tammerkoski syntyy. Muut tarinat kertovat mm. viikinkiajasta, Tampereen perustamisvai-

heista, Suomen sodan sankarien Rothin ja Spoonin hyökkäyksestä venäläisten valtaamaan kaupunkiin, höyrylaivalikenteen ja sähkövalon ensimmäisistä päivistä, lapsista kansalaissodan melskeissä sekä autojen ja television saapumisesta Tampereelle. Kertomuksista viimeinen

ajoituu EU-kokousten ja Koskenniskan siltakamppailun vuoteen 1999.

Kirjan kirjoittajat Hannu Hyttinen ja Matti Wacklin ovat kumpikin syventyneet Tampereeseen ja tamperealaisuuteen monissa töissään.